

Asia: VN/27663/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikenteen ja logistiikan tietosäätelyn päivityksestä (data-avaruus osa 1)

Huomiot lakiehdotukseen

Jakeluinfra-asetusta koskevat ehdotukset 154 b § ja 188 a §

Jakeluinfra-asetuksen osalta hallituksen esityksessä käsitellään asetuksen mukaisen tunnisterekisteriorganisaation nimeämistä, kansallisen yhteyspisteen perustamista, sekä kansallisen yhteyspisteen kautta saataville asetettavia, lataus- ja tankkauspisteitä koskevia tietoja.

Virastolle esitetään vastuuta tunnisterekisteriorganisaation tehtävistä. Jakeluinfra-asetuksen mukaisesti kansallisena yhteyspisteenä toimisi Väyläviraston vastuulla oleva yhteyspiste. Raportoinnin ja siihen liittyvän tiedon käsittelyn yksinkertaistamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että kansallisen yhteyspisteen toteutuksessa otetaan huomioon siihen talletettavan tiedon käytettävyys mm. historiadatan keräämiseen ja tallentamiseen sekä automatisoitujen koontiraporttien tuottamiseen. Tämän tyyppiset ratkaisut tehostavat hallinnollista työtä.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota myös siihen, että jakeluinfra-asetusta täydentävät delegoidut säädökset ovat vasta valmisteluvaiheessa ja tulevat valmistumaan vasta syksyllä 2024. Delegoidut asetukset täsmentävät mm. lataus- ja tankkauspisteiden ylläpitäjille asetettuja tiedontoimittamisvelvoitteita, eli esimerkiksi kansalliseen yhteyspisteeseen toimitettavan datan sisältöä. Kansallisen yhteyspisteen tulisi kuitenkin olla valmis jo vuoden 2024 loppuun mennessä, mikä tulee ottaa huomioon toimeenpanossa.

Esityksessä esitetään arvio ehdotusten vaikutuksista viraston toimintaan. Virasto haluaa täydentävästi todeta, että jakeluinfra-asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä säännöksiä sisältyy yhteensä neljään eri säädöshankkeeseen. Virasto pyrkii sopeuttamaan toimintaansa ja yhdistelemään tehtäviään siten, että lisäresurssitarvetta ei tämän hankkeen osalta synny.

Sähköisiä kuljetustietoja koskeva ehdotus 154 c §

Sähköisiä kuljetustietoja koskevan eFTI-asetuksen 10 - 12 artiklat sisältävät säännökset vaatimuksenmukaisuuden arviointilaitoksista sekä sähköisten kuljetustietojen tiedonvaihtoalustojen (eFTI-alusta) ja palveluntarjoajien sertifiointista. Kansalliset vaatimuksenmukaisuuden arviointielimet akkreditoidaan asetuksen (EC) 765/2008 mukaisesti.

Näistä eFTI-alustojen ja -palveluntarjoajien sertifiointin säännöistä ja vaatimuksista säädetään tarkemmin komission delegoidulla asetuksella, jonka valmistelutyö on vasta käynnistynyt. Yrityksille aiheutuu kustannuksia järjestelmien muuttamisesta eFTI-alustoja koskevien määrittelyjen mukaisiksi sekä sertifiointista ja sertifikaatin ylläpitämisestä. Yrityksille aiheutuvien kustannusten tarkempi arviointi on epävarmaa, koska sertifiointin tarkat vaatimukset eivät ole tiedossa komission delegoidun asetuksen valmistelun keskeneräisyyden vuoksi. Myös eFTI-alustoja ja -palveluntarjoajia koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset asettavan komission täytäntöönpanosäädöksen valmistelu on kesken.

eFTI-asetuksen 11 artiklan mukaan jäsenmaissa on pidettävä yllä luetteloa akkreditoituista arviointilaitoksista sekä sertifioiduista eFTI-alustoista ja -palveluntarjoajista virallisella valtion verkkosivustolla. Suomen kansallinen akkreditointielin on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö FINAS, joka ylläpitää verkkosivuillaan listausta kaikista FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoimista toimijoista. Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitäisi verkkosivuillaan listausta sertifioiduista eFTI-alustoista ja -palveluntarjoajista.

eFTI-asetus lisää Suomessa jonkin verran vuosittaisia hallinnollisia kuluja sertifiointi-, ilmoitus- ja notifiointitehtävien osalta sekä komission asiantuntijaryhmään osallistumisen osalta.

Henkilöliikenteen liikkumispalveluiden olennaisia tietoja, multimodaaliasetusta ja liityntäpisteitä ja niiden esteettömyystietoa koskeva ehdotus 154 §

-

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta koskevat ehdotukset 155 § ja 157 §

-

Liikenneasioiden rekisteriä ja muuta tietojenluovuttamista koskevat ehdotukset 197 §, 203 a §, 227 §, 228 § ja 231 §

203 a §: Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotusta uudeksi 203 a §:ksi, jolla selkeästi vahvistettaisiin, mitä tietoja virasto voi verkkosivuillaan julkaista henkilöistä, joiden tehtäviin sisältyy julkisen vallan käyttöä. Kyseessä on täsmällisesti rajattu, virkavastuulla toimiva ryhmä henkilöitä, joilla on viraston myöntämä pätevyys, kelpoisuus, valtuutus tai vastaava, ja jotka tällaisen nojalla voivat tehdä lääkärintarkastuksen taikka ottaa vastaan kokeen tai muun näytön, joka on välttämätön viraston myöntämän henkilöluvan saamiseksi tai uudistamiseksi. Tiedot, joita henkilöistä voi

julkaista, on rajattu täsmällisesti. Tietojen julkaiseminen verkossa sujuvoittaa ja parantaa asiakaspalvelua ja takaa, että kaikista ryhmään kuuluvista henkilöistä annetaan tietoja tasapuolisesti.

227 §: Lausuttavana olevan ehdotuksen mukaan liikennepalvelulain 227 §:n 1 momenttia muutettaisiin niin, että pykälässä säädettäisiin yksityishenkilöiden oikeudesta saada tietoja yksittäisluovutuksena nykyisen jokaisen oikeuden sijaan. Kun yksittäisluovutus voidaan antaa vain yksityishenkilölle, voi jäädä epäselväksi, voiko työnantaja jatkossa tarkistaa esimerkiksi, että työntekijä täyttää tehtävänsä koskevat laissa asetetut vaatimukset. Esitystä voisi mahdollisuuksien mukaan tarkentaa tältä osin.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto toteaa huomionaan seuraavaa:

Muun muassa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen perusteella liikenneluvan haltijana luonnollisella henkilöllä voi olla liikenteestä vastaavana henkilönä toinen luonnollinen henkilö. Tämä olisi huomioitava 227 §:n 1 momentin 1 kohdassa lisäämällä vastuuhenkilön nimi tietoihin, joita voi luovuttaa myös, kun toiminnanharjoittajana on luonnollinen henkilö.

228 §: Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja lisäyksiä ja toteaa huomionaan seuraavaa:

Liikennepalvelulain 228 §:ään ehdotetaan lisättäväksi henkilötunnuksen luovuttamisen mahdollisuus liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin, mikäli luovutuksensaajalla on tietosuojalain (1050/2018) 29 §:n käsittelyperuste henkilötunnuksen käsittelyyn. Lausuttavana olevan esityksen sivulla 45 todetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto arvioisi siten ennen tietojen luovuttamista henkilötietojen käsittelyperusteiden olemassaolon sekä tietojen käyttötarkoituksen, että se liittyisi laissa säädetyn mukaisesti liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin. Myös sivulla esityksen sivulla 38 todetaan, että tietojen luovutuksensaajan ilmoittaman henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste tulisi ilmoittaa tietopyynnön yhteydessä, jolloin tämän yhteensopivuus tietojen käyttötarkoituksen kanssa tulisi Liikenne- ja viestintäviraston arvioitavaksi ennen tietojen luovuttamista.

Liikenne- ja viestintävirasto rekisterinpitäjänä vastaa luovutusten lainmukaisuudesta ja luovutustilanteissa selvittää ja dokumentoi hakijoiden tietojen käsittelyperusteet. Mahdollisuudet ilmoitettujen käsittelyperusteiden soveltuvuuden arviointiin yhtä perustellusti kuin käyttötarkoituksen arviointiin liikenteeseen liittyviin tarkoituksiin on kuitenkin rajoitetut kuten myös esimerkiksi sen arviointi, syntykö ilmoitettujen käsittelyperusteiden perusteella perusteltu epäily siitä, että annettuja tietoja on tarkoitus käsitellä ilman tietosuojasääntelyn mukaista laillista perustetta. Näin on erityisesti tilanteissa, joissa henkilötietoja ilmoitetaan käsiteltävän sopimuksen, suostumuksen tai oikeutetun edun perusteella.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että ehdotuksen sivulla 20 todetaan ehdotuksella selkiytettävän tietojen luovuttamista liikenneasioiden rekisteristä sen osalta, että yksittäisluovutuksella tarkoitettaisiin yksityishenkilöille luovutettavia tietoja ja massaluovutuksella puolestaan organisaatioille luovutettavia tietoja. Tietojen luovutuksen rajaaminen vain organisaatioille ei kuitenkaan käy suoraan ilmi 228 §:n sanamuodosta.

231 §: Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja muutoksia, jotka selkeyttävät merkittävästi soveltamista.

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne

-

Metsälampi Susanna
Liikenne- ja viestintävirasto